

Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων

ΕΓΓΡΑΦΟ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΓΟΡΑΣ Η ΟΠΟΙΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

- (1) ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ**
- (2) ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ**
- (3) ΤΗΝ ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ**

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ:

**ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΤΑΘΕΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
(ΑΓΟΡΑ 10 ΣΥΣΤΑΣΗΣ 11/2/2003)**

Αριθμός Εγγράφου: GERHET ΕΑ 10(2003)/2015

Ημερομηνία: 30/06/2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1	ΣΥΝΟΨΗ	4
ΜΕΡΟΣ 2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
2.1.	ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	7
2.2.	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΡΗΤ.....	9
2.3.	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)	10
2.4.	ΔΟΜΗ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	11
ΜΕΡΟΣ 3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	12
3.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
3.2.	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	13
3.3.	ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	14
3.3.1.	Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών ..	14
3.3.2.	Ορισμός Σχετικής Αγοράς Διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο – Αγορά 10(2003)	16
3.3.3.	Η Σχετική Αγορά: διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο	17
3.3.3.1.	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης.....	17
3.3.3.2.	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς.....	18
3.3.4.	Είναι η σχετική αγορά πολυδικτυακή;.....	19
3.3.5.	Περιλαμβάνονται οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες στη σχετική αγορά;.....	19
3.3.5.1.	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης.....	20
3.3.5.2.	Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς.....	20
3.3.6.	Σχετική γεωγραφική αγορά	21
3.3.7.	Εξέταση Τριών Κριτηρίων για την Αγορά Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο Δημόσιο Σταθερό Τηλεφωνικό Δίκτυο.....	21
3.3.7.1.	Εισαγωγή.....	21
3.3.7.2.	Κριτήριο 1: Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά... ..	22
3.3.7.3.	Κριτήριο 2: Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.....	23
3.3.7.4.	Κριτήριο 3: Ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.	23
3.3.7.5.	Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια	24
3.3.8.	Γενικό συμπέρασμα ως προς την αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών	24
ΜΕΡΟΣ 4	ΑΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	25
4.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	25
4.2.	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΟΡΑΣ, ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΤΑΘΕΡΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	25
4.3.	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	26
4.4.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	26
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΧΩΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	28	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α	29	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΓΟΡΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	31
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ).....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ.....	34

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ/ΠΙΝΑΚΩΝ

Γράφημα 1: Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών.....	15
Πίνακας 1: Συμφωνίες Διασύνδεσης.....	18
Γράφημα 2: Διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες	20

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το σε ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ) καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο¹ και λαμβάνοντας υπόψη σχετικές Συστάσεις για τις Σχετικές Αγορές^{2 3} «Συστάσεις». Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά («ΣΙΑ»), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁴ («Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ»). Η διαδικασία ανάλυσης αγοράς πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό μετά την έκδοση ή οποιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο και τα σχετικά Επεξηγηματικά Έγγραφα της Επιτροπής^{5 6} τα οποία συνοδεύουν αντίστοιχα της πιο πάνω Συστάσεις.

¹ Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία ως Ν.112(Ι)/2004. Η Οδηγία αυτή και το υπόλοιπο Κοινοτικό Πλαίσιο του 2002 για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχουν τροποποιηθεί με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ, την Οδηγία 2009/140/ΕΚ και τον Κανονισμό 1211/2009 που εκδόθηκαν την 25^η Νοεμβρίου 2009, το περιεχόμενο των οποίων έχει ενσωματωθεί στην Κυπριακή Νομοθεσία στον Νόμο Ν.112(Ι)/2004.

² «Σύσταση της Επιτροπής της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007» αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Ε(2007)5406 της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, ή άλλως 2007/879/ΕΚ, ΕΕ L 344/65 της 28.12.2007, σελ. 65). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005 ως εκάστοτε τροποποιούνται.

³ «Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών»(2014/710/ΕΕ της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, L295/79 της 9.10.14 σελ.79).

⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής της 11^{ης} Ιουλίου 2002 για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση/αξιολόγηση ύπαρξης Σημαντικής Ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C/165/03 της 11/07/2002). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία στα Διατάγματα Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως εκάστοτε τροποποιούνται.

⁵ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

⁶ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services-SWD(2014)298

Όπως αναφέρεται στη Σύσταση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007, όσο και με την νέα Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁷ όπου επί της ουσίας δεν μεταβλήθηκε η υιοθέτηση της δοκιμασία των τριών κριτηρίων σε σχέση με αυτήν, συνεχίζει να ρυθμίζεται πάνω στο ίδιο κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό που ρυθμίστηκε με την υιοθέτηση της αρχικής Σύστασης της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης 2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της παρούσας Σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση. Έτσι αγορές άλλες από εκείνες που έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της Σύστασης, ορίζονται βάσει των αρχών του ανταγωνισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁸ και ευθυγραμμίζονται με τις Κατευθυντήριες γραμμές για ΣΙΑ, ικανοποιώντας σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζονται
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Σε περίπτωση που με το πέρας της ανάλυσης του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε κάθε σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στον καθορισμό οργανισμού/ών με ΣΙΑ, τότε στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την:

- προώθηση του ανταγωνισμού,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁷ «Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014» αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» 2014/710/ΕΕ, ΕΕ L 295/79 της 11.10.2014, σελ. 79

⁸ Explanatory Note - Accompanying Document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services – C(2007)5409.

Στα πλαίσια της παρούσας εξέτασης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς **διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο:**

1. Στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης, η σχετική αγορά περιλαμβάνει την προμήθεια υπηρεσιών διαβίβασης σε εναλλακτικούς παροχείς και την αυτοπρομήθεια υπηρεσιών διαβίβασης από την CYTA και δεν περιλαμβάνει την αποκλειστική σύνδεση (μέσω μισθωμένων συνδέσεων ή άλλων τεχνικών μέσων).
2. Η σχετική αγορά δεν περιλαμβάνει τις διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες.
3. Υπάρχει μια διακριτή σχετική αγορά στην Κύπρο για την αγορά υπηρεσιών διαβίβασης κλήσεων που καλύπτει γεωγραφικά όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά

Η σχετική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex ante) ρύθμιση αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια⁹ και οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα πρέπει να αποσυρθούν.

⁹ Σύμφωνα με την νέα σύσταση της ΕΕ της ΕΕ «Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014» » 2014/710/ΕΕ, ΕΕ L 295/79 της 11.10.2014, σελ. 79 η αγορά διαβιβαστικών κλήσεων δεν συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση και εφαρμόστηκε το τεστ των τριών κριτηρίων τα όποια δεν πληρούνται σωρευτικά.

ΜΕΡΟΣ 2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1. Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το εν ισχύ Κοινοτικό Ρυθμιστικό Πλαίσιο¹⁰, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στις σχετικές προαναφερόμενες Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στα πλαίσια της εξέτασης αγοράς οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση που προτίθενται να λάβουν μέρος σύμφωνα με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ τις ειδικές οδηγίες ή προτίθενται να προβλέψουν περιορισμούς, και εφόσον τα εν λόγω μέτρα ή περιορισμοί έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην σχετική αγορά, να παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη δυνατότητα σχολιασμού του σχεδίου μέτρου εντός ευλόγου προθεσμίας. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές δημοσιοποιούν τις διαδικασίες διαβούλευσης προς αυτό τον σκοπό και τα αποτελέσματα της. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς εργαζόμενες από κοινού αλλά και με την Επιτροπή καθώς και με τον BEREC, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό εργάζονται από κοινού ιδίως με την Επιτροπή και τον BEREC για τον προσδιορισμό των τύπων των μέσων και των επανορθωτικών μέτρων που ενδείκνυνται για συγκεκριμένες καταστάσεις που επικρατούν στην Αγορά σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, ως αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία 140/2009/ΕΚ.

Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ) καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον

¹⁰ Βάση για το νέο κοινοτικό ρυθμιστικό πλαίσιο αποτελούν πέντε οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ): Οδηγία Πλαίσιο ως εκάστοτε τροποποιείται (βλ. υποσημείωση πιο πάνω).

«Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), ως εκάστοτε τροποποιείται

«Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21), «Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), ως εκάστοτε τροποποιείται

«Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31.07.2002, σελ. 37), ως εκάστοτε τροποποιείται οι οποίες μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τον Ν.112(Ι)/2004 την 30^η Απριλίου 2004..

ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω αναφερόμενες Συστάσεις¹¹. Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές¹². Η διαδικασία ανάλυσης αγοράς πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό μετά την έκδοση ή οποιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Σε κάθε μια από τις αναγνωρισθείσες αγορές η ΕΡΑ είναι δυνατό να επέμβει ex-ante στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και οργανισμός/οί καθορίζονται με ΣΙΑ¹³. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπόζουσας θέσης» που έχει οριστεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές». Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε αγορά όπου διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, που περιλαμβάνουν κυρίως την

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση που η ΕΡΑ αξιολογεί μια αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο η ΕΡΑ υποχρεούται:

- (α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό,
- (β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση αγορά δηλαδή την αγορά των «Διαβιβαστικών υπηρεσιών (10-2003) στο Δημόσιο Σταθερό Τηλεφωνικό δίκτυο (αγορά 10)» αυτή δεν συμπεριλαμβάνεται ούτε στη Σύσταση του 2007¹⁴ ούτε και σε αυτήν του 2014. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης 2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται είτε στο παράρτημα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής είτε στο

¹¹ Βλ. υποσημείωση 2 και 3, πιο πάνω.

¹² Βλ. υποσημείωση πιο πάνω.

¹³ Βλ. το άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ.

¹⁴ Βλ. υποσημείωση 2

παράρτημα της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της παρούσας νέας Σύστασης 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμήσουν αν με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την εν λόγω Αγορά δηλαδή την Αγορά των «Διαβιβαστικών υπηρεσιών (10-2003) και η οποία δεν περιλαμβάνονταν ούτε τόσο στις προαναφερόμενες Συστάσεις και ώστε να αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμισή της. Επιπλέον, στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση θα πρέπει να διερευνηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά και στην περίπτωση όπου υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ να επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε σχέση με αυτή την αγορά. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα αποσυρθούν.

2.2. Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ

Ο ΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(Ι)/2004¹⁵ και της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας¹⁶, έχει συλλέξει δεδομένα και πληροφορίες από διάφορες πηγές, από το εσωτερικό και το εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των παροχέων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με στόχο να διεξάγει με κάθε λεπτομέρεια και στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Σημειώνεται ότι η ανάλυση της σχετικής αγοράς στην οποία έχει προβεί ο ΕΡΗΕΤ, περιλαμβάνει πέρα από την εξέταση της κατάστασης της αγοράς στο πρόσφατο παρελθόν και το συστατικό της «προοπτικής»¹⁷, λαμβάνει δηλαδή υπόψη αναμενόμενες τεχνολογικές και οικονομολογικές εξελίξεις μέσα στην περίοδο που μεσολαβεί μέχρι την επόμενη ανάλυση της σχετικής αγοράς, η οποία τοποθετείται σε χρονικό ορίζοντα τριών (3) ετών από τον παρόντα χρόνο (χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

Το παρόν έγγραφο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από 16/4/2015 μέχρι 15/5/2015 με στόχο τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία ο ΕΡΗΕΤ έχει καταλήξει αναφορικά με:

¹⁵ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμος του 2004, Ν.112(Ι)/2004, 30^{ης} Απριλίου 2004.

¹⁶ Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24/03/2005, η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24/03/2005.

¹⁷ Βλ. παρ. 20 των Κατευθυντήριων Γραμμών.

- τον ορισμό σχετικής αγοράς,
- την δοκιμασία τριών κριτηρίων
- απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων

σε σχέση με την αγορά:

διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο – αγορά 10 (2003).

Όλες οι απαντήσεις και τα σχόλια που λήφθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση είναι διαθέσιμα προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Γραφείου,¹⁸ με εξαίρεση πληροφορίες που θα δοθούν ως εμπιστευτικές και/ή ως επαγγελματικό απόρρητο και πάντα με βάση τις σχετικές προαναφερόμενες Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τον Νόμο και τα βάσει αυτού εκδοθέντα Διατάγματα και εκδοθείσες Αποφάσεις.

Τα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών λήφθηκαν υπόψη από τον ΕΡΗΕΤ κατά την ετοιμασία του παρόντος τελικού κειμένου κοινοποίησης το οποίο αποστέλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής : «Επιτροπή») ως έγγραφο κοινοποίησης της αγοράς 10(2003) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο και στη Σύσταση Κοινοποίησης¹⁹.

2.3. Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)²⁰

Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας Ορισμού και Ανάλυσης της σχετικής αγοράς ο ΕΡΗΕΤ συνεργάστηκε με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) όπως επιβάλλει η Σύσταση και οι Κατευθυντήριες Γραμμές.

Η ΕΠΑ δεν έχει ένσταση με τη διαδικασία η τα πορίσματα του ΕΡΗΕΤ για την ανάλυση των υπό αναφορά αγορών υπό την έννοια ότι αυτή πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέσα στα πλαίσια της Νομοθεσίας που διέπει τον ΕΡΗΕΤ.

¹⁸ Αρ. 8(3), 18(2) του Διατάγματος περί καθορισμού των διαδικασιών ορισμού και ανάλυσης της αγοράς, Κ.Δ.Π.127/2005.

¹⁹ «Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου 2008 για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», (κοινοποιήθηκε υπό τον αριθμό Ε(2008) 5925) 2008/850/ΕΕ.

²⁰ Βλ. Παράρτημα Ε

2.4. Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς και εξέταση των τριών κριτηρίων

Μέρος 4: Απόσυρση Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Παράρτημα Α: Ερωτηματολόγιο προς Παροχείς

Παράρτημα Β: Απαντήσεις Παροχέων στο Ερωτηματολόγιο του Παραρτήματος Α
(εμπιστευτικό)

Παράρτημα Γ: Έρευνες καταναλωτών

Παράρτημα Δ: Γλωσσάριο

Παράρτημα Ε: Επιστολή από ΕΠΑ

ΜΕΡΟΣ 3 ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Απόφασης του Επιτρόπου²¹, ο ΕΡΗΕΤ καλείται να προχωρήσει στη διαδικασία ορισμού της σχετικής αγοράς που ανταποκρίνεται στις συνθήκες της εθνικής αγοράς και στην προκείμενη περίπτωση στην ανάλυση της σχετικής αγοράς αναφορικά με τις «διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο – αγορά 10 Σύστασης 11/2/2003» και στην εκτίμηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού σε αυτή την αγορά, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, τις Συστάσεις και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

Ο στόχος της δραστηριότητας ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από του να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμένετο ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς, καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης.²²

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.²³ Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες. Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλοί αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που

²¹ Κ.Δ.Π. 148/2005.

²² Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (=χρονικό πλαίσιο παρούσας ανάλυσης).

²³ Βλ. π.χ. Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 P Tetra Pak κατά Επιτροπής [1996] συλλογή I-5951, υποθεση C-53/92 P, Hilti AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [1994] I-00667

παρατηρείται στην προσφορά/ζήτηση υπηρεσιών/προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονικά εδάφη ή γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές.²⁴

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά²⁵ στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

3.2. Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχέων σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης²⁶ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς²⁷.

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυναμικού) ανταγωνισμού. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του συνοδεύεται από σημαντική επένδυση.

Ο ΕΡΗΕΤ στα πλαίσια του ορισμού των σχετικών αγορών θα λάβει υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς, ενώ προτίθεται να χρησιμοποιήσει σε αυτά τα πλαίσια και όπου αυτό εφαρμόζεται τον «έλεγχο υποθετικού μονοπωλίου²⁸» (Hypothetical Monopolist Test ή SSNIP Test = Small but Significant Non-transitory Increase in Price). Στα πλαίσια αυτού του ελέγχου (SSNIP) μια υπηρεσία (ή ομάδα υπηρεσιών) συνιστά σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός

²⁴ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] συλλογή 207.

²⁵ Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostrada.

²⁶ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειοψηφίας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής μη κερδοφόρα.

²⁷ Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχέων που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

²⁸ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την Πρόσβαση (EE C 265 της 22.8.1998, σελ. 2), παρ. 46 και Υπόθεση T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής [1994] συλλογή II-755, παρ. 68. Σημειώνεται ότι για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ο έλεγχος SSNIP χρησιμοποιείται ως εργαλείο αξιολόγησης της ύπαρξης ανταγωνισμού μεταξύ διαφορετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

παροχέας μπορεί να επιβάλει μια μικρή (5-10%) και όχι μεταβατική αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας πέραν του επιπέδου που ορίζει ο ανταγωνισμός, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις του σε σημείο που η αύξηση αυτή να μην είναι επικερδής.²⁹

Ο ΕΡΗΕΤ θα ακολουθήσει την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών^{30 31} και θα λάβει υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

3.3. Ορισμός Σχετικής Αγοράς

3.3.1. Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών

Οι υπηρεσίες χονδρικής που απαιτούνται για την υποστήριξη της παροχής λιανικών τηλεφωνικών υπηρεσιών από άκρο σε άκρο είναι η χονδρική εκκίνηση κλήσεων, η χονδρική διαβίβαση κλήσεων (όπου είναι απαραίτητη) και ο χονδρικός τερματισμός κλήσεων. Στα πλαίσια ανάλυσης της αγοράς, κάθε Ρυθμιστική Αρχή έχει υποχρέωση να καθορίσει τα όρια μεταξύ των διαφορετικών αυτών υπηρεσιών χονδρικής.

Η διαβίβαση της κλήσης συνίσταται, εξ ορισμού, στην υπηρεσία, που μεσολαβεί ανάμεσα στην εκκίνηση και τον τερματισμό μιας κλήσης. Η Επιτροπή θεωρεί την εκκίνηση κλήσης ως τοπική υπηρεσία, και τον τερματισμό κλήσης ως υπηρεσία που, όπως περιγράφεται πιο πάνω, μπορεί να παρέχεται μαζί με τη διαβίβαση κλήσης. Η Επιτροπή ορίζει όλη τη μεταφορά κλήσεων μεταξύ των περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων ως διαβιβαστικές υπηρεσίες.

Ο ΕΡΗΕΤ προτείνει να καθορίσει τα όρια των σχετικών αγορών για "την εκκίνηση κλήσεων" και "τον τερματισμό κλήσεων" στο επίπεδο τοπικού τηλεφωνικού κέντρου (βλ. γράφημα 1).

Η οριοθέτηση αυτή της "εκκίνησης κλήσης" εφαρμόζεται ως προς τις κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο δίκτυο με απλή διαβίβαση, κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο δίκτυο με διπλή μεταβίβαση, κλήσεις προς διεθνείς προορισμούς και κλήσεις που εκκινούν από ένα δίκτυο και τερματίζονται σε δίκτυα άλλων παροχέων.

²⁹ βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές, παρ.40.

³⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (Επίσημη Εφημερίδα C 372 της 9,12,1997, σ. 5).

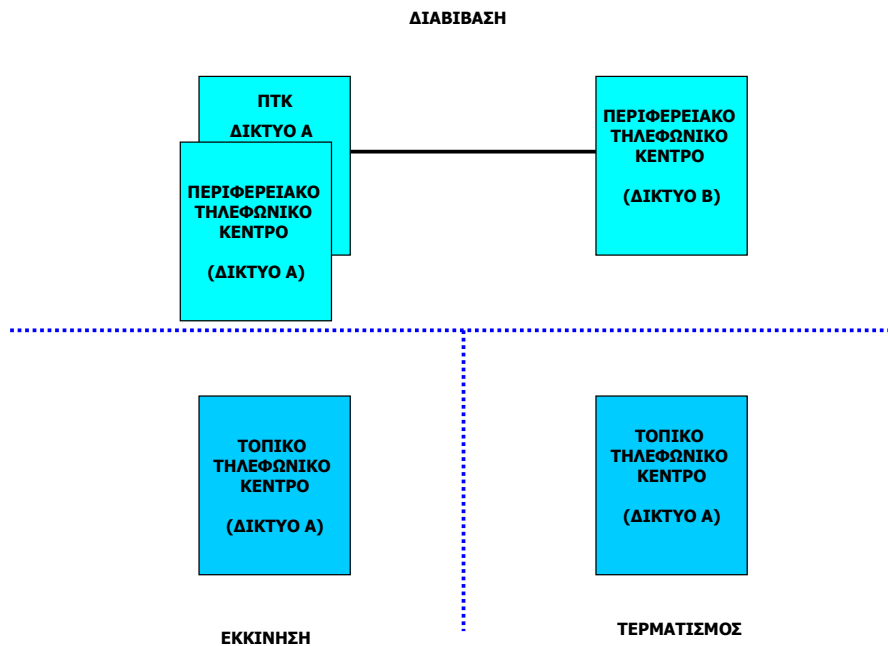
³¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 802/2004, της 7ης Απριλίου 2004, για την εφαρμογή του κανονισμού του (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 133 της 30/04/2004, σ. 0001 – 0039, Παράρτημα Ι, Τμήμα 6).

Το όριο που αφορά στον "τερματισμό κλήσης" τυγχάνει εφαρμογής ως προς τις κλήσεις που εκκινούν και τερματίζονται στο ίδιο τηλεφωνικό κέντρο, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με απλή μεταβίβαση, κλήσεις που τερματίζονται στο δίκτυο με διπλή μεταβίβαση και κλήσεις που τερματίζονται σε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο και προέρχονται από άλλα δίκτυα.

Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα άλλα στοιχεία της δρομολόγησης κλήσης πέρα από το τοπικό κέντρο, συμπεριλαμβανομένου τουλάχιστον ενός περιφερειακού³² τηλεφωνικού κέντρου: περιλαμβάνει δηλαδή κλήσεις που δρομολογούνται μέσω δύο περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων εάν η αναφορά γίνεται στο αυτό δίκτυο ενώ τουλάχιστον ενός εάν η αναφορά γίνεται σε πέραν του ενός δικτύου. Τα κέντρα διαβίβασης μπορούν να είναι μέρος του δικτύου του παροχέα εκκίνησης, του παροχέα τερματισμού ή ενός τρίτου παροχέα.

Τα στοιχεία των υπηρεσιών που περιγράφονται πιο πάνω μπορούν να απεικονιστούν ως φαίνεται στο Γράφημα 1:

Γράφημα 1: Όρια μεταξύ εκκίνησης κλήσεων, τερματισμού κλήσεων και διαβιβαστικών υπηρεσιών

Με βάση τα όρια αυτά ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει τον ορισμό της αγοράς διαβιβαστικών υπηρεσιών.

³² Τα περιφερειακά τηλεφωνικά κέντρα της εγκατεστημένου παροχέα αντικαταστάθηκαν από τις Πύλες Μέσων.

3.3.2. Ορισμός Σχετικής Αγοράς Διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο – Αγορά 10(2003)³³

Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της δρομολόγησης μιας κλήσης που δεν συνιστούν εκκίνηση ή τερματισμό. Στη Σύσταση της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003, η Επιτροπή ορίζει ότι εκτός από τη χονδρική παροχή εκκίνησης και τερματισμού κλήσεων, για την ολοκλήρωση μιας κλήσης απαιτείται και η μεταφορά ή διαβίβαση κλήσεων. Η μεταφορά κλήσης ή η διαβίβαση εμπεριέχει τη μετάδοση ή/και μεταγωγή ή δρομολόγηση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι για ένα παροχέα που παρέχει υπηρεσίες σε περιορισμένο αριθμό τελικών χρηστών, μια εναλλακτική λύση αντί της χρήσης της χονδρικής υπηρεσίας για τη μεταφορά κλήσεων θα ήταν η χρήση μισθωμένων γραμμών ή της χωρητικότητας αποκλειστικών συνδέσεων ζεύξης. Η κύρια διαφορά που τις αποκλείει από υποκατάστατα είναι ότι οι μισθωμένες γραμμές παρέχουν αποκλειστική χωρητικότητα μεταξύ δύο σταθερών σημείων ενώ αντίθετα, η διαβίβαση αναφέρεται σε μεταγόμενες γραμμές στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.

Επομένως οι διαβιβαστικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν μεταφορά κίνησης μεταξύ διαβιβαστικών κέντρων³⁴ ενός δεδομένου δικτύου, μεταξύ διαβιβαστικών κέντρων διαφορετικών δικτύων και απλή μεταφορά μέσω τρίτου δικτύου. Συνεπώς η αγορά ορίζεται ως διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο.

Ο ΕΡΗΕΤ δεν διαφοροποιείται από τα πορίσματα του προηγούμενου κύκλου εξέτασης των αγορών και θεωρεί τις πιο πάνω θέσεις ως αφετηρία για τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης ημερ. 9/10/2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα είτε της σύστασης 2003/311/ΕΚ είτε της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ μετά τον ορισμό της σχετικής αγοράς θα εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την αγορά των διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο ώστε να αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμισή τους. Επιπλέον, στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων

³³ Σύμφωνα με τη Σύσταση ημ. 11/2/2003.

³⁴ Πχ από το τοπικό τηλεφωνικό κέντρο σε περιφερειακό.

ρύθμιση θα πρέπει να διερευνηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά και στην περίπτωση όπου υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ να επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα αποσυρθούν.

3.3.3 Η Σχετική Αγορά: διαβιβαστικές υπηρεσίες στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο

Η διαβίβαση περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία της δρομολόγησης μιας κλήσης σε εθνικό επίπεδο που δεν συνιστούν εκκίνηση ή τερματισμό συμπεριλαμβανομένου τουλάχιστον ενός περιφερειακού τηλεφωνικού κέντρου ανά δίκτυο στην περίπτωση που η κλήση διαβιβάζεται από ένα δίκτυο σε άλλο, ή δύο περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων³⁵ εφόσον η κλήση περιορίζεται στο ίδιο δίκτυο (βλέπε Γράφημα 1).

Στα πλαίσια της εξέτασης για τον καθορισμό της σχετικής χονδρικής αγοράς διαβιβαστικών υπηρεσιών, ο ΕΡΗΕΤ διερεύνησε τα ακόλουθα ερωτήματα³⁶:

1. Εάν οι υπηρεσίες διαβίβασης επιπίπτουν σε μια διακριτή αγορά η οποία δεν περιλαμβάνει την μεταφορά από σημείο σε σημείο χωρίς δυνατότητα μεταγωγής (dedicated carriage between switches) μεταξύ διαβιβαστικών κέντρων (αποκλειστική σύνδεση),
2. Εάν η σχετική αγορά είναι πολυδικτυακή,
3. Εάν περιλαμβάνονται οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες στη σχετική αγορά.

3.3.3.1 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε εάν οι υπηρεσίες/προϊόντα διαβίβασης κλήσεων μέσω αποκλειστικών ζεύξεων διασύνδεσης ανήκουν στην χονδρική αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών. Με αναφορά στον ορισμό του των υπηρεσιών διαβίβασης κλήσεων που περιλαμβάνεται στο επεξηγηματικό σημείωμα³⁷ που συνοδεύει τη σύσταση 2007/879/ΕΚ οι υπηρεσίες διαβίβασης κλήσεων αφορούν τη μεταφορά κλήσεων μέσω μεταγωγής στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

³⁵ Τα περιφερειακά τηλεφωνικά κέντρα έχουν αντικατασταθεί από τις Πύλες Μέσων. Στην περιφέρεια Λευκωσίας υπάρχουν οι Πύλες Μέσων Λυκαβηττού και Κόκκινων, στην περιφέρεια Λεμεσού οι Πύλες Μέσων Καψάλου και Μέσα Γειτονιάς στην περιφέρεια Λάρνακας οι Πύλες Μέσων Λάρνακας και Αγίων Αναργύρων και στη περιφέρεια Πάφου η Πύλη Μέσων Πάφου.

³⁶ Ο ΕΡΗΕΤ ακολούθησε την ίδια διαδικασία όπως και στον προηγούμενο κύκλο ανάλυσης αγοράς των χονδρικών διαβιβαστικών υπηρεσιών.

³⁷ SEC(2007)RRR.

Η χρήση αποκλειστικών ζεύξεων διασύνδεσης μεταξύ δικτύων εξασφαλίζει τη μεταφορά τηλεφωνικής κίνησης μεταξύ δύο σημείων ενώ στην περίπτωση της χρήσης διαβιβαστικών υπηρεσιών είναι πιθανό οι κλήσεις να δρομολογούνται μεταξύ πολλαπλών τελικών σημείων.

Η μεταφορά τηλεφωνικής κίνησης με χρήση ζεύξεων διασύνδεσης παρουσιάζει σημαντικές διαφορές σε σχέση με την χρήση διαβιβαστικών υπηρεσιών ως προς τον τρόπο μεταφοράς της τηλεφωνικής κίνησης μεταξύ των δικτύων, οι οποίες και αντανακλώνται στην τιμολόγηση των εν λόγω υπηρεσιών. Επί πλέον, η διασύνδεση μέσω αποκλειστικών ζεύξεων απαιτεί επένδυση και ανάληψη υποχρεώσεων (και συνεπώς ρίσκου), καθώς και σημαντικό χρόνο και σχεδιασμό.

Για να είναι οικονομικά συμφέρουσα η μεταφορά κίνησης μεταξύ δικτύων με χρήση αποκλειστικών ζεύξεων διασύνδεσης σημαντική προϋπόθεση είναι να μεταφέρεται σημαντικός όγκος τηλεφωνικής κίνησης μεταξύ των δικτύων.

Ως εκ τούτου, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα παροχής υπηρεσιών- οι οποίοι κάνουν χρήση χονδρικών υπηρεσιών διαβίβασης- να προχωρήσουν σε αποκλειστική διασύνδεση του δικτύου τους με το δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας της ΑΤΗΚ, και αντίστροφα, ως συνέπεια μιας αύξησης της τιμής της τάξης του 5 έως 10%, εκτός και εάν ήδη υπάρχει σημαντικός όγκος κίνησης στην που να δικαιολογεί οικονομικά αυτή την δράση/ενέργεια.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί λοιπόν ότι υπηρεσίες/προϊόντα διαβίβασης κλήσεων μέσω αποκλειστικών ζεύξεων διασύνδεσης δεν ανήκουν στην ίδια αγορά με τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης.

3.3.3.2. Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Στο χρονικό πλαίσιο της παρούσας εξέτασης όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα όλοι οι εναλλακτικοί παροχείς είναι διασυνδεδεμένοι με το δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας του εγκατεστημένου παροχέα και σχεδόν όλοι μεταξύ τους.

Πίνακας 1: Συμφωνίες διασύνδεσης³⁸

	CYTA	PRIMETEL	CABLENET	MTN	CALLSAT
CYTA		X	X	X	X
PRIMETEL	X		X	X	X
CABLENET	X	X		X	X
MTN	X	X	X		
CALLSAT	X	X	X		
OMEGA	X				
TELECONNECT	X				

³⁸ Η CYTA έχει επίσης συμφωνίες διασύνδεσης με τις εταιρείες AGI Teleconnect και DST Omega telecom που προσφέρουν μερικές υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας με περιορισμένο όγκο.

Παρόλο που η σχετική κίνηση μεταξύ των εναλλακτικών παροχών σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν δεν αφορά διαβιβαστικές υπηρεσίες³⁹ πολύ εύκολα και χωρίς μεγάλη επένδυση οι παροχές θα μπορούσαν να προσφέρουν χονδρικές διαβιβαστικές υπηρεσίες σε περίπτωση αύξηση των υπηρεσιών αυτών από τον εγκατεστημένο παροχέα.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι το γεγονός ότι υφίσταται απ' ευθείας σύνδεση μεταξύ των παροχών αποτελεί ανταγωνιστικό περιορισμό στο ενδεχόμενο αύξησης της τιμής της χονδρικής υπηρεσίας διαβίβασης του εγκατεστημένου παροχέα. Ως εκ τούτου αποτελεί εναλλακτική λύση διόδευσης με αποτέλεσμα να μην κινδυνεύει η αγορά από ενδεχόμενη μονομερή ενέργεια του εγκατεστημένου παροχέα.

3.3.4. Είναι η σχετική αγορά πολυδικτυακή;

Ένας παροχέας λιανικών υπηρεσιών τηλεφωνίας σε τελικούς χρήστες δεν χρειάζεται διασύνδεση σε κάθε σταθερό δίκτυο το οποίο να είναι ικανό να παρέχει υπηρεσίες διαβίβασης. Ο εν λόγω παροχέας δύναται να παρέχει τις λιανικές του υπηρεσίες εάν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες διαβίβασης που του επιτρέπουν από άκρο σε άκρο σύνδεση. Τις εν λόγω υπηρεσίες διαβίβασης, δύναται να τις αποκτήσει από έναν ή περισσότερους παροχείς υπηρεσιών διαβίβασης.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ως εκ τούτου ότι η σχετική αγορά για τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης είναι μια ενιαία πολυδικτυακή αγορά.

3.3.5 Περιλαμβάνονται οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες στη σχετική αγορά;

Ο ΕΡΗΕΤ, όπως και στους προηγούμενους κύκλους εξέτασης των αγορών, εξέτασε κατά πόσο οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες αποτελούν διακριτή αγορά ή περιλαμβάνονται στην αγορά των διαβιβαστικών υπηρεσιών εντός της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

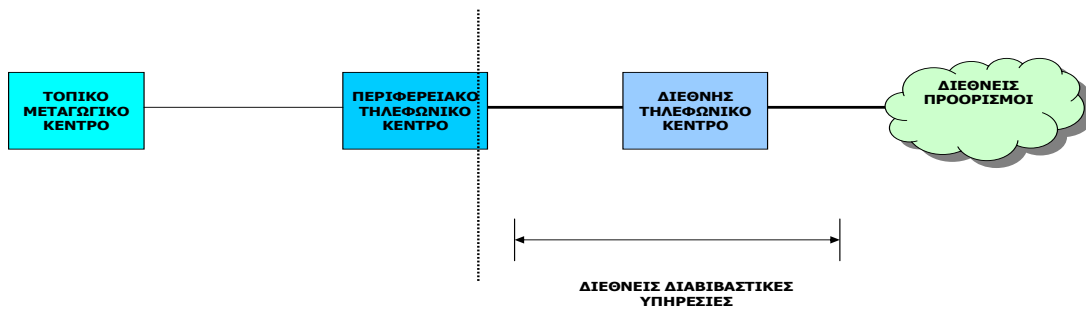
Οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται στη δρομολόγηση μιας κλήσης που εκκινεί από την Κύπρο και τερματίζεται σε διεθνή προορισμό ή μιας κλήσης που εκκινεί από διεθνή προορισμό και τερματίζεται στην Κύπρο.

³⁹ Βλ. Παράρτημα Β - Απαντήσεις στα ερωτηματολόγια των παροχών (διαβιβαστικές υπηρεσίες).

3.3.5.1 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης

Διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες δύνανται να αποκτήσουν παροχές διεθνών λιανικών κλήσεων μαζί με εθνική διαβίβαση και υπηρεσίες εκκίνησης ή τερματισμού κλήσεων (βλέπε Γράφημα 3). Εντούτοις, οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες δεν μπορούν να υποκαταστήσουν λειτουργικά τις χονδρικές υπηρεσίες εκκίνησης, διαβίβασης και τερματισμού κλήσεων σε εθνικό επίπεδο.

Γράφημα 2: Διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες

3.3.5.2 Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Ο ΕΡΗΕΤ εξέτασε το ζήτημα κατά πόσο ένας παροχέας εθνικών διαβιβαστικών υπηρεσιών θα ανταποκρινόταν σε μια μικρή αλλά ουσιώδη μη μεταβατική αύξηση τιμής από ένα υποθετικό μονοπωλιακό παροχέα διεθνών διαβιβαστικών υπηρεσιών (περιλαμβανομένης της μεταγωγής και της μεταφοράς μιας κλήσης σε ένα διεθνές τηλεφωνικό κέντρο).

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο ένας παροχέας να στραφεί στην παροχή διεθνών διαβιβαστικών υπηρεσιών γρήγορα και οικονομικώς αποδοτικά και να επηρεάσει τη συμπεριφορά του υποθετικού μονοπωλιακού παροχέα. Ειδικότερα, θα ήταν απαραίτητο για τον πιθανό εισερχόμενο παροχέα να επενδύσει σε εγκαταστάσεις διεθνών πυλών (international gateways) και μετάδοσης ως προϋπόθεση στην είσοδο της αγοράς.

Ο ΕΡΗΕΤ δεν διαφοροποίησε το συμπέρασμα του ότι οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες δεν περιλαμβάνονται στην σχετική αγορά.

3.3.6 Σχετική γεωγραφική αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω παροχείς δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.

Με τη βάση αυτή, ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά υπηρεσιών διαβίβασης κλήσεων που προσδιορίστηκε πιο πάνω είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η άποψη αυτή βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κάθε παροχέας προσφέρει τις υπηρεσίες του στη σχετική αγορά με επαρκώς ομοιογενείς όρους και προϋποθέσεις, οπουδήποτε και εάν παρέχονται αυτές (εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας).

3.3.7 Εξέταση Τριών Κριτηρίων για την Αγορά Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο Δημόσιο Σταθερό Τηλεφωνικό Δίκτυο

3.3.7.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με την τελευταία Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 στην παράγραφο 22 του προοιμίου αναφέρεται ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται είτε στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής είτε της σύστασης 2007/879/ΕΚ αλλά δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας Σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμήσουν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Τα τρία αυτά κριτήρια, που πρέπει να ικανοποιούνται σωρευτικά, είναι:

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει εάν για την αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο ικανοποιούνται σωρευτικά τα πιο πάνω τρία κριτήρια⁴⁰.

⁴⁰ Το έγγραφο ERG(08)21 είναι αρκούντως υποβοηθητικό στην ανάλυση των τριών κριτηρίων.

3.3.7.2 Κριτήριο 1: Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά

Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, σύμφωνα με την Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δύο τύποι φραγμών εισόδου στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών εμφανίζονται να είναι σχετικοί:

- (α) διαρθρωτικοί φραγμοί και
- (β) νομικοί ή κανονιστικοί φραγμοί.

Οι νομικοί η κανονιστικοί φραγμοί εισόδου δεν βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες αλλά απορρέουν από νομοθετικά, διοικητικά ή αλλά κρατικά μέτρα που επηρεάζουν απευθείας τους όρους εισόδου ή/και τη θέση των φορέων στη σχετική αγορά. Παράδειγμα νομικού ή κανονιστικού φραγμού εισόδου στην αγορά είναι η επιβολή ορίου στο αριθμό των επιχειρήσεων που έχουν πρόσβαση στο ραδιοφάσμα για την παροχή σχετικών υπηρεσιών.

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι δεν υφίστανται οποιονδήποτε νομικοί η κανονιστικοί φραγμοί εισόδου.

Οι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου είναι αποτέλεσμα του αρχικού κόστους ή των συνθηκών ζήτησης που δημιουργούν ασύμμετρους όρους μεταξύ κατεστημένων και νεοεισερχόμενων παροχών, παρεμποδίζοντας η αποτρέποντας την είσοδο των τελευταίων στη αγορά. Για παράδειγμα, ενδέχεται να εντοπιστούν υψηλά διαρθρωτικά εμπόδια όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από παράγοντες όπως:

- Ύπαρξη υψηλών εφάπαξ εξόδων (sunk costs)
- Τον βαθμό έλεγχου υποδομής που δεν μπορεί εύκολα να αντιγραφεί

Ύπαρξη υψηλών εφάπαξ εξόδων (sunk costs)

Η αγορά παροχής διαβιβαστικών υπηρεσιών απαιτεί πλήρη γεωγραφική κάλυψη που μπορεί όμως να επιτευχθεί χωρίς παρουσία σε τοπικό επίπεδο, μιας και το δίκτυο διαβίβασης περιλαμβάνει περιφερειακά κέντρα (και τις μεταξύ τους συνδέσεις) αλλά όχι τοπικά κέντρα και τοπικό δίκτυο. Αυτό μειώνει σημαντικά τις απαιτούμενες επενδύσεις και, εκ πρώτης όψεως, τα διαρθρωτικά εμπόδια εισόδου στην αγορά αυτή από εναλλακτικούς παροχείς⁴¹. Ο ΕΡΗΕΤ εκτιμά ότι οι ανάγκες για χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης έχουν μειωθεί αρκετά, κυρίως λόγω

⁴¹ Με την ανάπτυξη των NGA δικτύων τα εμπόδια εισόδου αναμένονται να μειωθούν ακόμη περισσότερο.

της ανάπτυξης των δικτύων των εναλλακτικών παροχών και των απευθείας διασυνδέσεων μεταξύ τους⁴².

Η απευθείας διασύνδεση των παροχών μεταξύ τους μείωσε αρκετά την ανάγκη διαβιβαστικών υπηρεσιών που προσφέρει η CYTA⁴³ και ως εκ τούτου μείωσε σημαντικά το απαιτούμενο μη ανακτήσιμο κόστος για είσοδο στην αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας.

Έλεγχος υποδομής που δεν μπορεί εύκολα να αντιγραφεί

Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αλλά και από τις απαντήσεις των παροχών στα ερωτηματολόγια όλοι οι κύριοι εναλλακτικοί παροχείς⁴⁴ καθώς και οι παροχείς κινητής τηλεφωνίας είναι διασυνδεδεμένοι μεταξύ τους. Συνεπώς ο κύριος όγκος ανταλλάσσεται απευθείας μεταξύ των παροχών χωρίς να υφίσταται ανάγκη για υπηρεσίες διαβίβασης.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχουν πλέον υψηλοί και μόνιμοι διαθρωτικοί φραγμοί εισόδου στην χονδρική διαβίβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

3.3.7.3 Κριτήριο 2: Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα

Δεδομένου του συμπεράσματος ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν πληρούται το πρώτο κριτήριο για την ύπαρξη υψηλών και μόνιμων διαθρωτικών φραγμών εισόδου, δεν εξετάζεται το δεύτερο κριτήριο.

3.3.7.4 Κριτήριο 3: Ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Δεδομένου του συμπεράσματος ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν πληρούται το πρώτο κριτήριο για την ύπαρξη υψηλών και μόνιμων διαθρωτικών φραγμών εισόδου, δεν εξετάζεται το τρίτο κριτήριο.

⁴² Σύμφωνα με τα στοιχεία υπήρξε μείωση 86% των μεταβιβαστικών λεπτών για τους παροχείς MTN, CABLENET, CALLSAT και PRIMETEL από για την περίοδο 2012-2014.

⁴³ Βλ. υποσημείωση 40.

⁴⁴ Οι εναλλακτικοί παροχείς που έχουν άμεση σύνδεση με τον τελικό χρήστη είτε μέσω ΑΠΤΒ είτε μέσω άλλης υποδομής.

3.3.7.5 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια

Σε ότι αφορά την Αγορά Διαβιβαστικών Υπηρεσιών στο Δημόσιο Σταθερό Τηλεφωνικό Δίκτυο ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια που παρουσιάζονται πιο πάνω.

3.3.8 Γενικό συμπέρασμα ως προς την αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών

Τα συμπεράσματα του ΕΡΗΕΤ αναφορικά με την αγορά διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο είναι:

- η αποκλειστική σύνδεση δεν ανήκει στην ίδια αγορά με τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης,
- η σχετική αγορά για τις χονδρικές υπηρεσίες διαβίβασης είναι μια ενιαία πολυδικτυακή αγορά,
- οι διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες δεν περιλαμβάνονται στη σχετική αγορά,
- σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά υπηρεσιών διαβίβασης κλήσεων είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και
- η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια.

ΜΕΡΟΣ 4 ΑΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

4.1. Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς, της γεωγραφικής τους διάστασης και την εξέταση των τριών κριτηρίων για την αγορά μεταβιβαστικών υπηρεσιών ο ΕΡΗΕΤ προτείνει την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που υφίστανται.

4.2. Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο Αγοράς, Αγορά Διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο

Στον προηγούμενο κύκλο αναλύσεων των αγορών, ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε την CYTA ως οργανισμό με σημαντική ισχύ στην αγορά

διαβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο που περιλαμβάνει όλα εκείνα τα στοιχεία της δρομολόγησης μιας κλήσης σε εθνικό επίπεδο που δεν συνιστούν εκκίνηση ή τερματισμό, συμπεριλαμβανομένου τουλάχιστον ενός περιφερειακού τηλεφωνικού κέντρου ανά δίκτυο, στην περίπτωση που η κλήση διαβιβάζεται από ένα δίκτυο σε άλλο, ή δύο περιφερειακών τηλεφωνικών κέντρων, εφόσον η κλήση περιορίζεται στο ίδιο δίκτυο. Η σχετική αγορά ορίστηκε επίσης ως μια ενιαία πολυδικτυακή αγορά, που περιλαμβάνει την αυτοπρομήθεια υπηρεσιών διαβίβαση και δεν περιλαμβάνει την αποκλειστική σύνδεση και τις διεθνείς διαβιβαστικές υπηρεσίες.

Επιβλήθηκαν οι ακόλουθες ρυθμιστικές υποχρεώσεις⁴⁵:

- i. υποχρέωση παροχής διασύνδεσης δικτύων και ευκολιών δικτύων,
- ii. υποχρέωση διαφάνειας, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής πληροφοριών και της δημοσίευσης Υποδείγματος Προσφοράς Διασύνδεσης συμπεριλαμβανομένων συναφών υπηρεσιών όπως της συνεγκατάστασης,
- iii. υποχρέωση μη διάκρισης,
- iv. υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, και
- v. υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

⁴⁵ ΑΔΠ 529/11

4.3. Συνέπειες Υφιστάμενης Ρύθμισης

Ο σκοπός επιβολής "ex ante" ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε παροχείς που έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντες ΣΙΑ είναι να διασφαλισθεί ότι δεν θα χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους σε άλλες γειτονικές αγορές. Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν από το ΕΡΗΕΤ στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς και που ισχύουν μέχρι σήμερα έχουν επιτύχει ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε κατάχρηση διαπραγματευτικής ισχύος στην αγορά από τον παροχέα με σημαντική ισχύ στην αγορά σε μία περίοδο που οι εναλλακτικοί παροχείς προσπαθούσαν να αναπτύξουν τις εργασίες τους και να κερδίσουν μερίδια αγοράς. Τόσο τα τέλη μεταβιβαστικών υπηρεσιών όσο και οι όροι και οι προϋποθέσεις σύναψης της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ των μερών για την παροχή της υπηρεσιών διασύνδεσης καθορίζονται στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η δυνατότητα άσκησης διαπραγματευτικής ισχύος η οποία δυνατόν να πηγάζει από το μέγεθος, τα μερίδια αγοράς, αλλά κυρίως από τη μη ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων και την ανελαστικότητα στη ζήτηση του προϊόντος να έχει αφαιρεθεί από τον εγκαταστημένο παροχέα ώστε να έχουν αποφευχθεί οποιεσδήποτε στρεβλώσεις στην αγορά από τέτοια πιθανή συμπεριφορά.

4.4. Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι η εμπειρία των τελευταίων εννέα (9) ετών κατά τα οποία απελευθερώθηκε η αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κύπρο έχει δείξει ότι η απόκτηση ικανοποιητικού μεριδίου αγοράς στην σταθερή τηλεφωνία από τους εναλλακτικούς είναι πολύ δύσκολος στόχος.

Αυτό, εν μέρει, μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η CYTA σαν παραδοσιακός παροχέας, λειτουργούσε σε μονοπωλιακό περιβάλλον για πολλά χρόνια και έχει αποκτήσει όλα τα πλεονεκτήματα που συνεπάγονται από το καθεστώς αυτό, όπως οικονομίες κλίμακας και φάσματος, κάθετη δραστηριοποίηση, ανεπτυγμένο δίκτυο διάθεσης και πωλήσεων, και άλλα. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που επιδρά αρνητικά στον ανταγωνισμό στη σταθερή τηλεφωνία⁴⁶, είναι η επικέντρωση των πιο οικονομικά δυνατών εναλλακτικών οργανισμών στην αγορά ευρυζωνικών υπηρεσιών με την παροχή υπηρεσιών γρήγορου διαδικτύου και τηλεόρασης⁴⁷ υπηρεσίες που προσφέρουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους παρά η απλή σταθερή τηλεφωνία η οποία μειώνεται σταθερά κάθε χρόνο.

Όσο αφορά την σχετική αγορά των μεταβιβαστικών υπηρεσιών στο δημόσιο σταθερό τηλεφωνικό δίκτυο, η απευθείας διασύνδεση μεταξύ των παροχέων, η εξέλιξη των δικτύων των εναλλακτικών παροχέων και η ανταγωνιστική πίεση που δημιουργείται προς τη CYTA με

⁴⁶ Η οποία υπηρεσία βρίσκεται σε πτωτική πορεία.

⁴⁷ Βλέπε έγγραφο κοινοποίησης ΕΑ04/2012.

την ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων για την παροχή διαβίβασης και η έλλειψης οποιαδήποτε σοβαρών προβλημάτων μεταξύ των παροχών στην εφαρμογή των συμφωνιών διασύνδεσης οδήγησαν τον ΕΡΗΕΤ να προτείνει την απόσυρση των υφισταμένων ex ante υποχρεώσεων που επιβλήθηκαν στη CΥΤΑ.

Σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο, οι Ρυθμιστικές αρχές που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη. Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μη δημιουργηθούν αρνητικές επιπτώσεις στους παροχείς, να τους δοθεί αρκετός χρόνος προσαρμογής στα νέα δεδομένα.

Ως εκ τούτου ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι ένα διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης αποτελεί την κατάλληλη περίοδο μετάβασης πριν την τελική απορρύθμιση της σχετικής αγοράς. Ο ΕΡΗΕΤ θα παρακολουθεί την όλη εξέλιξη και θα επεμβαίνει εκ νέου, όπου το κρίνει αναγκαίο.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ
ΧΟΝΔΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ**

Ερωτηματολόγιο
Χονδρικών Αγορών Σ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α**

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΓΟΡΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Έρευνα Οικιακών
Καταναλωτών

Έρευνα
Επιχειρηματικών Κατς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

«**Δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο**» σημαίνει δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιείται για την παροχή τηλεφωνικών υπηρεσιών προσιτών στο κοινό. Υποστηρίζει τη μεταφορά προφορικών επικοινωνιών μεταξύ τερματικών σημείων δικτύων, καθώς και άλλες μορφές επικοινωνίας, όπως τηλεομοιοτυπία και δεδομένα.

«**Διαβιβαστική Κίνηση**» νοείται η κίνηση η οποία δρομολογείται μέσω διαβιβαστικών τηλεφωνικών κέντρων.

«**Διαβιβαστικό τηλεφωνικό κέντρο**» νοείται το τηλεφωνικό κέντρο που είναι μέρος Δημόσιου Τηλεφωνικού Δικτύου και το οποίο παρέχει μεταγωγή σε κίνηση η οποία δεν προέρχεται από ούτε τερματίζεται σε αυτό (το τηλεφωνικό κέντρο).

«**Διασύνδεση**» σημαίνει τη φυσική και λογική ζεύξη Δημόσιων Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από το ίδιο ή διαφορετικό πρόσωπο προκειμένου να παρέχεται στους χρήστες ενός προσώπου η δυνατότητα να επικοινωνούν με χρήστες του ίδιου ή άλλου προσώπου ή να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από άλλο πρόσωπο. Οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από τα εμπλεκόμενα Μέρη ή από άλλα μέρη που έχουν πρόσβαση στο Δίκτυο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Η διασύνδεση είναι ειδικός τύπος πρόσβασης που εφαρμόζεται μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δημοσίων δικτύων.

«**Δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών**» σημαίνει τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, τον εξοπλισμό μεταγωγής ή δρομολόγησης και τους λοιπούς πόρους, περιλαμβανομένων μη ενεργών στοιχείων του δικτύου, που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων, με τη χρήση καλωδίου, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών (μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων και πακετομεταγωγής, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου) και κινητών επίγειων δικτύων, των συστημάτων ηλεκτρικών καλωδίων, εφόσον χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση σημάτων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ανεξάρτητα από το είδος των μεταφερόμενων πληροφοριών.

«**Εγκατάσταση**» σημαίνει οποιοδήποτε σύρμα, καλώδιο ή άλλα μέσα για την μεταφορά σημάτων, οποιοδήποτε σωλήνα, αγωγό, περίβλημα, επικάλυψη, οποιαδήποτε κατασκευή, πόλο ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο που χρησιμοποιείται για την εγκαθίδρυση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

«Ευρωπαϊκή Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«Κύριες τηλεφωνικές συνδέσεις» σημαίνει τις τηλεφωνικές γραμμές που συνδέουν την τερματική συσκευή του συνδρομητή με το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο και οι οποίες συνδέονται σε μια δεσμευμένη θύρα στον τοπικό κέντρο.

«Κίνηση διασύνδεσης» νοείται η κίνηση η οποία συλλέγεται, τερματίζεται ή διαβιβάζεται μέσω συμφωνιών διασύνδεσης.

«Κίνηση προέλευσης» νοείται η κίνηση η οποία εκκινά από Δημόσιο Τηλεφωνικό δίκτυο ανεξαρτήτως του σημείου τερματισμού της. Ως σημείο μέτρησης της κίνησης αυτού του τύπου ορίζεται κάθε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο.

«Κίνηση τερματισμού» νοείται η κίνηση που τερματίζεται σε Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο ανεξαρτήτως του σημείου εκκίνησής της. Ως σημείο μέτρησης της κίνησης αυτού του τύπου ορίζεται κάθε τοπικό τηλεφωνικό κέντρο.

«Συνεγκατάσταση» σημαίνει την παροχή του φυσικού χώρου και των τεχνικών εγκαταστάσεων που είναι απαραίτητες για την με εύλογο τρόπο τοποθέτηση και σύνδεση του σχετικού εξοπλισμού ενός δικαιούχου.

«Τοπικό Τηλεφωνικό Κέντρο» νοείται κάθε τηλεφωνικό κέντρο που είναι μέρος Δημόσιου Τηλεφωνικού δικτύου (περιλαμβανομένων και απομακρυσμένων συνδρομητικών μονάδων οι οποίες είναι συνδεδεμένες σε αυτό) στο οποίο συνδέονται συνδρομητές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (ΕΠΑ)

ΕΠΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΠΑΡΟΧΕΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ